

1 Noțiuni Recapitulative de C

1.1 Obiective

Scopul acestui laborator este de a recapitula principalele elemente de programare în C pe care le vom folosi la implementarea noțiunilor studiate la disciplina Structuri de Date și Algoritmi.

1.2 Noțiuni teoretice

Principalele elemente de care vom avea nevoie pe parcursul acestui semestru pentru implementarea problemelor de la laborator sunt următoarele:

1. Pointeri în C
2. Definirea și manipularea elementelor de tip struct
3. Lucrul cu fișiere

1.2.1 Pointeri în C

Tipul pointer

Un pointer este o variabilă care are ca valori adrese. Dacă pointerul p are ca valoare adresa de memorie a variabilei x , se spune că p pointează spre x .

Un pointer este legat de un tip. Dacă x este de tipul `int`, pointerul p este legat de tipul `int`. Declararea unui pointer se face la fel ca declararea unei variabile, cu deosebirea că numele pointerului este precedat de caracterul `*`:

```
int *p;
```

Adresa unei variabile se obține cu ajutorul operatorului unar `&`, numite operator de referențiere.

De exemplu fiind date declarațiile:

```
int x;  
int *p;
```

Atunci $p = \&x$; are ca efect atribuirea ca valoare pentru p a adresei variabilei x . Furnizarea valorii din zona de memorie a cărei adresă este conținută în p se face cu ajutorul operatorului unar `*`, numit operator de dereferențiere.

Exemplu:

- instrucțiunea $x=y$ este echivalentă cu una din secvențele:
 $p = \&x;$ sau $p = \&y;$
 $*p = y;$ $x = *p;$
- instrucțiunea $x++$ este echivalentă cu secvența:

```
p=&x;  
(*p) ++;
```

Legătura dintre pointeri și tablouri

Numele unui tablou are drept valoare adresa primului său element. Ca urmare, se spune că numele unui tablou este un pointer constant, neputând fi modificat în timpul execuției.

Exemplu:

```
int tab[100];  
int *p;  
int x;  
p=t; /* p primește ca valoare adresa elementului tab[0] */
```

În acest exemplu, atribuirea $x=\text{tab}[0]$ este echivalentă cu $x=*p$;

Operatii asupra pointerilor

Asupra pointerilor sunt permise următoarele operații:

1. Incrementare/decrementare cu 1. În acest caz valoarea pointerului este incrementată/decrementată cu numărul de octeți necesari pentru a păstra o dată de tipul de care este legat pointerul.

```
int tab[100];
int *p;
p=&tab[10];
p++; /* Valoarea lui p este incrementata cu 2, avand adresa elementului tab[11]*/
```

2. Adunarea și scăderea unui întreg dintr-un pointer. Operația **p+n** sau **p-n** are drept efect creșterea, respectiv scăderea din valoarea p a **n*numărul de octeți** necesari pentru a păstra o dată de tipul de care este legat pointerul. Pentru exemplul de mai sus, dacă x este de tipul int, atunci: x=tab[i]; este echivalentă cu: x=*(tab+i);
3. Diferența a doi pointeri. Dacă 2 pointeri p și q pointează spre elementele i și j ale aceluiași tablou (j>i), adică p=&tab[i] și q=&tab[j], atunci q-p = (j -i)*numărul de octeți necesari pentru a păstra o dată de tipul de bază al tabloului.
4. Compararea a doi pointeri. Doi pointeri care pointează spre elementele aceluiași tablou pot fi comparați folosind operatorii de relație și de egalitate: <; <=;; >; >=;; ==;; !=

Alocarea dinamica a memoriei

Alocarea memoriei pentru variabilele globale și statice este statică, adică alocarea rămâne până la terminarea programului. Alocarea memoriei pentru variabilele automate este dinamică, în sensul că stiva este "curățată" la terminarea funcției. Memoria heap este o zonă de memorie dinamică, specială, distinctă de stivă. Ea poate fi gestionată prin funcții, care au prototipurile în fișierul alloc.h și stdlib.h. Alocarea unei zone de memorie heap se poate realiza cu ajutorul funcțiilor de prototip:

```
void *malloc (unsigned n);
void *calloc(unsigned nr_elem, unsigned dim);
```

Funcția malloc alocă în heap o zonă contiguă de n octeți, iar funcția calloc o zonă contiguă de nr_elem * dim în octeți. Funcțiile returnează:

- în caz de succes, adresa de început a zonei alocate (pointerul fiind de tip void, este necesară conversia spre tipul dorit);
- în caz de insucces, returnează zero (pointerul NULL);

Eliberarea unei zone alocate cu malloc sau calloc se face cu ajutorul funcției de prototip:

```
void free (void *p);
```

Observație: Pentru alocări de blocuri mai mari de 64 kocteți, este necesară utilizarea pointerilor de tipul far. În acest caz, funcțiile de mai sus au prototipurile:

```
void far *farmalloc (unsigned long n);
void far *farcalloc(unsigned long nr_elemente, unsigned long dim);
void farfree (void far *p);
```

1.2.2 Definirea și manipularea elementelor de tip struct

O structură conține mai multe componente de tipuri diferite (predefinite sau definite de utilizator), grupate conform unei ierarhii.

Exemple echivalente pentru declararea unei structuri:

1. Varianta 1:

```
struct NR_COMPLEX {
float re;
float im;
} x,y , a, b;
```

2. Varianta 2:

```

    struct NR_COMPLEX{
        float re;
        float im;
    };
    struct NR_COMPLEX x,y,a,b;

```

3. Varianta 3:

```

    struct {
        float re;
        float im;
    } x,y, a, b;

```

4. Varianta 4:

```

    typedef struct {
        float re;
        float im;
    } NR_COMPLEX;

    NR_COMPLEX x, y; //declararea de variabile de tip NR_COMPLEX

```

Accesul la componentele unei structuri se poate face prin procedeul de calificare: `identificator_variabilă.identificator_câmp`; De exemplu: `x.re`, `x.im`.

Procedeul de calificare pătrunde din aproape în aproape în ierarhia structură. În limbajul C, transmiterea ca parametru a unei structuri la apelul unei funcții, se face numai prin adresa variabilei de tip structură. De exemplu:

```
void f (struct NR_COMPLEX *p, ...);
```

Apelul se va face prin:

```
f(&x, ...)
```

În funcție, selectarea unui câmp se face astfel:

```

(*p).re
(*p).im

```

sau înlocuind `(*p)`. prin `p->`, ca mai jos:

```

p->re
p->im

```

1.2.3 Lucrul cu fișiere

Pentru implementarea problemelor care folosesc citire și scriere în fișiere text sau binare la laboratorul de SDA vom folosi structuri speciale de tip FILE. Principalele operații care se pot efectua asupra fișierelor la acest nivel sunt: crearea, deschiderea, citirea/scrierea unui caracter sau a unui șir de caractere, citirea/scrierea binară a unui număr de articole, poziționarea într-un fișier, închiderea unui fișier, vidarea zonei tampon a unui fișier

Principalele operații cu structuri de tip FILE

1. Declararea unei variabile de tip fisier:

```
FILE *f; //declaram o variabila f de tip fisier
```

Tipul FILE și toate prototipurile funcțiilor de prelucrare se găsesc în fișierul **stdio.h**.

2. **Deschiderea unui fișier:** Deschiderea unui fișier existent, precum și crearea unui fișier nou se face cu ajutorul funcției **fopen**, care are următorul prototip:

```
FILE *fopen(const char *cale_nume, const char *mod);
```

unde:

- `cale_nume` – este un pointer spre un șir de caractere care definește calea de nume a fișierului;
- `mod` – este un pointer spre un șir de caractere care definește modul de prelucrare a fișierului deschis, după cum urmează:
  - "r" - deschidere în citire (read);
  - "w" - deschidere în scriere (write);

- "a" - deschidere pentru adăugare (append);
- "r+" - deschidere în citire/scriere (modificare);
- "rb" - citire binară;
- "wb" - scriere binară;
- "r+b" - citire/scriere binară;
- "w+b" - citire/scriere binară;
- "ab" – adăugare de înregistrări în modul binar.

Conținutul unui fișier existent deschis în scriere "w", va fi șters, el considerându-se deschis în creare. Dacă fișierul este deschis în modul "a", se vor putea adăuga noi înregistrări după ultima înregistrare existentă în fișier. Un fișier inexistent deschis în modul "w" sau "a" va fi creat. Funcția `fopen` returnează un pointer spre tipul `FILE` în caz de succes sau pointerul nul în caz de eroare.

3. Citirea / scrierea cu format folosind funcțiile **fscanf** și **fprintf**: Citirea/scrierea cu format se poate face cu ajutorul funcțiilor `fscanf/fprintf`, similare cu funcțiile `sscanf/sprintf`, deosebirea constând în faptul că în cadrul funcțiilor `sscanf/sprintf` se precizează ca prim parametru pointerul zonei unde se păstrează șirul de caractere, iar în cadrul funcțiilor `fscanf/fprintf` se precizează ca prim parametru pointerul spre tipul `FILE`, așa cum reiese din prototipurile lor:

```
int fscanf(FILE *pf, const char *format, [adresa, ...]);
int fprintf(FILE *pf, const char *format, [adresa, ...]);
```

Funcția `fscanf` returnează numărul de câmpuri citite corect; la întâlnirea sfârșitului de fișier funcția returnează valoarea EOF. Funcția `fprintf` returnează numărul caracterelor scrise în fișier sau -1 în caz de eroare.

4. Închiderea unui fișier se realizează cu ajutorul funcției `fclose`, care are prototipul:

```
int fclose(FILE *pf);
```

unde `pf` este pointerul spre tipul `FILE` returnat de `fopen`. Funcția returnează 0 în caz de succes și -1 în caz de eroare.

1.3 Exemple de cod

1.3.1 Lucrul cu pointeri

Exemplul 1

```
/* Programul exemplifica folosirea operatiilor
   asupra pointerilor */
#include <stdio.h>
#include <conio.h>

void Max_min1(int n, int a[], int *max, int *min)
{
    int i;
    *max=a[0];
    *min=a[0];
    for (i=1; i<n; i++)
    {
        if (a[i]>*max) *max=a[i];
        else if (a[i]<*min) *min=a[i];
    }
}

void Max_min2(int n, int *a, int *max, int *min)
{
    int i;
    *max=*a;
    *min=*a;
    for (i=1; i<n; i++)
    {
        if (*(a+i)>*max) *max=*(a+i);
        else if (*(a+i)<*min) *min=*(a+i);
    }
}

void main(void)
{
```

```

int i,n,maxim,minim;
int x[100];
/* Introducerea datelor */
printf("\nNumarul elementelor tabloului n=");
scanf("%d",&n);
for(i=0;i<n;i++)
{
    printf("\nx[%d]=",i);
    scanf("%d",&x[i]);
};
/* Apelul primei proceduri */
Max_min1(n,x,&maxim,&minim);
printf("\nLa apelul functiei Max_min1 rezulta:\n
        maximul=%d  minimul=%d\n",maxim,minim);
/* Apelul celei de a doua proceduri */
Max_min2(n,x,&maxim,&minim);
printf("\nLa apelul functiei Max_min2 rezulta:\n
        maximul=%d  minimul=%d\n",maxim,minim);
printf("\nApasati o tasta!\n");
getch();
}

```

Exemplu 2

```

#include <stdio.h>
#include <alloc.h>
#include <process.h>
#include <conio.h>
void main(void)
{
    char *str1,*str2;

    /* Aloca memorie pentru primul sir de caractere */
    if ((str1 = (char *) malloc(100)) == NULL)
    {
        printf("Memorie insuficienta\n");
        exit(1);
    }
    printf("\nIntroduceti primul sir de caractere terminat cu
            ENTER\n");
    gets(str1);
    printf("\nSirul de caractere introdus este\n  %s\n",str1);

    /* Aloca memorie pentru al doilea sir de caractere */
    if ((str2 = (char *) calloc(100,sizeof(char))) == NULL)
    {
        printf("Memorie insuficienta\n");
        exit(2);
    }
    printf("\nIntroduceti al doilea sir de caractere terminat cu
            ENTER\n");
    gets(str2);
    printf("\nSirul de caractere introdus este\n  %s\n",str2);
    printf("\nApasati o tasta\n");
    getch();
    /* Eliberarea memoriei */
    free(str1);
    free(str2);
}

```

1.3.2 Structuri

Exemplul 3

```

#include <stdio.h>
typedef struct {float re,im;}COMPLEX;

void aduna(COMPLEX *a,COMPLEX *b,COMPLEX *c)
/* transmiterea parametrilor prin pointeri */
{
    c->re=a->re+b->re;
    c->im=a->im+b->im;
};

```

1 Notiuni Recapitulative de C

```
void scade(COMPLEX *a, COMPLEX *b, COMPLEX *c)
/* transmiterea parametrilor si a rezultatului prin pointeri */
{
    c->re=a->re-b->re;
    c->im=a->im-b->im;
};

void impartire(COMPLEX *a, COMPLEX *b, COMPLEX *c)
/*transmiterea parametrilor prin pointeri */
{
    float x;
    x=b->re*b->re+b->im*b->im;
    if (x==0) {
        printf("\nImpartire la zero!\n");
        exit(1);
    }
    else{
        c->re=(a->re*b->re+a->im*b->im)/x;
        c->im=(a->im*b->re-a->re*b->im)/x;
    }
};

void main(void)
/* Operatii asupra numerelor complexe */
{
    COMPLEX a,b,c;
    char ch,op;
    ch='D';
    while ((ch=='D') || (ch=='d'))
    {
        printf("\nIntroduceti primul numar complex\n");
        printf("a.re=");scanf("%f",&a.re);
        printf("a.im=");scanf("%f",&a.im);
        printf("\nIntroduceti al doilea numar complex\n");
        printf("b.re=");scanf("%f",&b.re);
        printf("b.im=");scanf("%f",&b.im);
        aduna(&a,&b,&c);
        printf("\n(%f+j*%f)+( %f+j*%f)=%f+j*%f\n",
            a.re,a.im,b.re,b.im,c.re,c.im);
        scade(a,b,&c);
        printf("\n(%f+j*%f)-( %f+j*%f)=%f+j*%f\n",
            a.re,a.im,b.re,b.im,c.re,c.im);

        impartire(&a,&b,&c);
        printf("\n(%f+j*%f)+( %f+j*%f)=%f+j*%f\n",
            a.re,a.im,b.re,b.im,c.re,c.im);
        printf("\nCONTINUATI?DA=D/d,Nu=alt caracter " );
        scanf("%c%c",&ch);
    }
}
```

1.3.3 Lucrul cu fisiere

Exemplul 4

```
// Exemplu de scriere a unor date intr-un fisier text si de citire a datelor

#include <stdio.h>

int main(int argc, char* argv[])
{
    char nume[256];
    int varsta;
    /* se creeza un fisier text si se deschide pentru scriere*/
    FILE *f = fopen("test.txt", "w");
    if (!f) printf("Nu se poate deschide fisierul");
        //se scriu date in fisier
    fprintf(f, "Ion 25 \n");
    fclose(f);

    /* se creeza un alt fisier si se deschide fisierul pentru citire */
    FILE *f2 = fopen("test.txt", "r");
```

```

if (fscanf(f2, "%s %d", nume, &varsta) !=2)
    printf("Nu s-au putut citi numele si varsta");
else
    printf("[S-a citit] Nume: %s, Varsta %d\n", nume, varsta);
fclose(f2);
}

```

1.4 Mersul lucrării

1. Să se parcurgă exemplele de cod, să se implementeze și să se testeze.
2. Pentru exemplul 3 – operații cu numere complexe, sa se implementeze funcția de produs a două numere complexe.
3. Să se implementeze problemele propuse mai jos.

1.4.1 Probleme Propuse

1. Sa se citeasca dintr-un fisier text date despre studenti: in fisier se da pe prima linie numarul de studenti (n), apoi pe urmatoarele n linii numele studentului, prenumele, varsta urmate de notele la primele 3 laboratoare la SDA. Exemplu de fisier:

```

5
Pop Ana 21 10 9 8
Costea Andrei 20 7 8 5
Butnaru Dan 21 9 5 7
Chis Maria 20 8 10 9
Vlaicu Robert 21 10 9 5

```

2. Sa se creeze o structura care sa permita stocarea studentilor.
3. Sa se aloce dinamic un sir de studenti.
4. Sa se afiseze sirul de studenti citit.
5. Sa se parcurga sirul de studenti si sa se calculeze media celor 3 note ale fiecarui student. Sa se afiseze apoi sirul de studenti si media fiecaruia. Sugestie: creati un camp medie in structura Student de la punctul 2.
6. Pentru fiecare student sa se incrementeze toate notele cu 1. Sa se afiseze studentii si notele lor modificate.